

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINILJEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Kr. na mesecnatost 15.30 Kr
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kraljevine Italije in monarhije Italije
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri pošto čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Ojačeno delovanje artiljerije in letalstva

Sestreljena letala in ujeti letalci sovražnika — Napad na konvoj že v naprej odbit

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 26. avgusta naslednje 821. vojno poročilo:

Na egiptski fronti oživilo delovanje topništva in ojačena delavnost letalstva. Nemški letalci so sestrelili dve letali v zračni bitki, tretje letalo je sestrelilo protiletalsko topništvo iz Tobruka med sovražnim poslatom. Ujetih je bilo pet drugih letalcev s sovražnega aparata, ki je bil sestreljen v bližini Solluma.

Ena naša podmornica se ni vrnila na svojo oporišče. Svoji posadke so bili o tem obveščeni.

Na Sredozemskem morju so se nemški letalci zapeli v boj z nekim odredom britanskih bombnikov, ki je skušal napasti naš konvoj. Sovražnik je bil prisiljen odvračati svoj tovor bomb daleč od napadenih ladij. Med bojem je bilo eno letalo »Beaufighter« zadeto in je strmoglavilo v morje.

Učinkovita obramba proti sovražnim letalom

Operacijsko področje, 27. avg. s. (Poročilo posebnega dopisnika Agencije Stefani v Severni Afriki). Na egiptski fronti so protiletalske italijanske in nemške enote sestrelile nadaljnja dva sovražna bombnika, ki sta napadla naše ozemlje. Kljub neprestanim izgubam zaradi delovanja na-

ših lovcov in protiletalskih baterij ost, sovražnik vztraja v svoji napadalni taktiki, kakor se je že poudarilo. Angleški letalci morajo priznavati zlasti sposobnost protiletalske obrambe v Tobruku, katere učinek zmede že v naprej vsakega, ki opravlja polet nad mestom. Prav tako se nasprotni piloti boje naših lovcov, ki napravljajo velike praznine v sovražnih skupinah, kadar napadajo.

Oddelki neke naše velike ednice so zajeli 5 podoficirjev od posadke enega izmed sestreljenih sovražnih letal. Teh pet angleških letalcev je treba prišteti k devetim, ki jih omenja poročilo št. 820 glavnega stanja oboroženih sil.

Junaški boji
naših edinic ob Donu

Berlin, 26. avg. s. Iz pristojnega vojaškega vira se doznav, da so edince italijanske armade v severnem odseku velikega kolena Dona odbile večkrat napade boljševikov, ki so skušali prekoriti reko, in jim zadale hude izgube. Boja in lovska letala, ki so jih podpirale eskadre madžarskih lovcov, so uspešno posegle v borbo na fronti, v kateri so se posebno izkazali bersaljeri.

Grof Ciano na pogrebu madžarskega podregenta

Audienca pri regentu Horthyju — Pietetna poklonitev pred krsto s podregentovim truplom — Ribbentrop in maršal Keitel zastopata Nemčijo

Budimpešta, 26. avg. s. Ekscelesco grofa Ciana, zastopnika Nj. Vel. Kralja in Cesarja ter Duceja, je sprejel regent Horthy. Grofa Ciana je spremljal italijanski poslanik Anfuso. Regent Horthy se je z grofom Ciano dolgo razgovarjal in bil vidno ganjen sprčo odkritosrčnega sočloveštva Italije ob globoki žalosti, ki je regenta zadela.

Potem ko je obiskal predsednika ministrskega sveta Kallaya, je grof Ciano ob spremljevalcu ministra Anfusa in vseh članov italijanske misije, izkazal zadnjo čast pred krsto Stefana Horthyja. Tudi predsednik parlamenta je sprejel italijansko misijo z Eksce. Ciano na čelu. Grof Ciano se je podal v žalno dvorano v parlamentu in se nekaj minut pomudil v zbravnosti pred krsto Stefana Horthyja. Na katefalk so bili položeni veliki lovorjenci z italijanskimi trakovi in sicer venec Nj. Vel. Kralja in Cesarja, venec Duceja in venec grofa Ciana.

Budimpešta, 26. avg. s. Regent je sprejel nemškega zunanjega ministra von

Ribbentropa, ki je regentu izrekel globoko sožalje v Hitlerjevem imenu ob smrti Stefana Horthyja, madžarskega podregenta. Nato je minister von Ribbentrop odšel v spremstvu feldmaršala von Keitela in vseh članov nemške delegacije v parlament, kjer se je poklonil ob krsti Stefana Horthyja. Von Ribbentrop je položil na katefalk venec, ki ga je poslal nemški kancelar Hitler.

Bolgarsko odposlanstvo

Sofija, 26. avg. s. Vojni minister general Mihov je s posebnim letalom odletel v Budimpešto, kjer bo zastopal bolgarsko vlado pri pogrebu madžarskega podregenta Stefana Horthyja. Z istim letalom sta odstopala polno močeni minister Kamenov, šef kraljeve pisarne, kot zastopnik kralja Borisa in polno močeni minister Borinov, šef protokola, zastopnik zunanjega ministra. Pri odhodu so bili navzoči ministrski predsednik Filov, šef glavnega stana vojske general Lukov in madžarski poslanik v Sofiji.

Premoč nemškega letalstva se je izkazala tudi v bitki pri Dieppu

Berlin, 26. avg. s. General Quade se bavi v članku, objavljenem v »Deutsche Allgemeine Zeitung« z dočevanjem letalstva v bitki pri Dieppu. V glavnem pravi, da so skušali Angleži že dolgo s ponovnimi trajnimi izvidniškimi poleti doznati, kakšne so nemške obrambne pravice vzdolž francoske obale, toda kamuflaža teh naprav, letalska obramba in zapore proti letalom so bile po priznanju sami angleških ujetih oficirjev razlog, da si je sovražnik nabral samo neza- došne podatke. Med izkrcavanjem je angleško letalstvo interveniralo z močnimi silami. Angleško letalstvo naj bi od prvih minut akcije z bombami in letalskim orožjem uničilo nemške obrambne naprave na kopnem. To pa angleškemu letalstvu ni uspelo, ker so mornariško topništvo, topovi iz bunkerov, stornice iz strojniških gnezid in protiletalske baterije takoj stopile v akcijo.

Sovražna letala so imela to prednost, da nemško letalstvo še ni bilo v akciji takoj, ko so se pričele izkrcavalne operacije, kajti poteklo je nekaj časa, od alarmiranja letališč do odleta letal nad Dieppe. Okrog 45 minut, piše general Quade so imeli Angleži tako zvano oblast v zraku, katere pa nikakor niso znali izkoristiti. Potem so prišli prvi valovi lovcov in razdiralnih letal tipa »JU 87« in »JU 88« ter končno skupine letal tipa »HE 111«. Položaj se je takoj spremenil. Del letal je naravnost napadel sovražne letalske skupine, druga letala pa so napadla ladje, iz katerih so se izkrcavale čete. Opoldne je bila bitka na kopnem že odločena, toda tudi letalska bitka je že potekala v prid Nemcem, čeprav je sovražnik še naprej pošiljal nove valove letal.

Okrog 13. ure je pričela sovražna mornarica bežati in pričelo se je drugo dejanje drame. Letala in ladje sovražnika so bile nato žilavo napadene in znaten odstotek letal in ladij je bil uničen. Samo letalske izgube sovražnika pričajo jasno o premoči nemškega letalstva. 128 angleških letal je bilo sestreljenih. Nemci so pa izgubili samo 35 letal. Govorenje o angleški letalski zmagi pri Dieppu s stra-

Drznost majhne nemške skupine

Berlin, 26. avg. s. Listi poročajo, da je feldmaršal von Rundstedt, vrhovni poveljnik v zasednem ozemlju na zapadu, po inspekciji borbenih položajev pri Dieppu glede katerih je izrazil svoje zadovoljstvo, in po ogledu dela novih obalnih obramb in novih utrd ob francoski obali odločeval z železnim križem prvih 100 oficirjev, podoficirjev in vojakov, ki so se tako sijajno izkazali v obrambnih bojih ob potkusni angloameriškega izkrcanja. »Völkischer Beobachter« objavlja epizodo, katere junaki so bili pri Dieppu podporočnik protiletalskega oddelka Köhler in šest njegovih vojakov.

Ko je opazil močno sovražno skupino, ki se je izkrcavala zapadno od Dieppa, je Köhler takoj pričel streljati s strojnico in puškami. Sovražnik je odgovoril in sledila je izredno silna borba. Nenadoma je mladi oficir s štirimi zelo mladimi vojaki, vojnim prostovoljci, v naskoku naravnost napadel močno sovražno skupino s tako silo in odločnostjo, da so bili nasprotniki presenečeni in se po kratkem streljanju predali. Petim Nemcem je tako uspelo ujeti 225 mož, ki so vsi Kanadčani.

Ogromne izgube sovjetskega letalstva Samo v avgustu so Sovjeti doslej izgubili nad 2500 letal — Nov prodor proti Stalingradu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. avg. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje vojno poročilo:

Na Kavkazu so nemške planinske čete kljub čvrstemu sovražnemu odporu zavzele več važnih gorskih prelazov.

Na prostoru zapadno od Stalingrada je bil sovražnik v ogorčenih borbah vržen nazaj proti vzhodu. Stalingrad, v katerem divjajo veliki požari, je bil od nemškega letalstva podnevi in ponoči bombardiran z eksplozivnimi in zažigalnimi bombami. Na Volgi je bila ena tovorna ladja potopljena, tri poškodovane, ena petrolejska ladja pa zažgana.

Južnozapadno od Kaluge, severovzhodno od Medina in pri Rževu je sovražnik nadaljeval s svojimi, od tankov podpiranimi protinapadi brez ozira na izgube. Vsi sovražni napadi pa so se zlonili na neomajni obrambni silni nemških čet. 85 sovražnih tankov je bilo uničenih. Letalstvo je zadalo sovražniku zlasti pri Rževu hude in krvave izgube.

Pred Petrogradom se je izjavilo več napadov sovražnika, deloma v ogorčeni borbi moža proti možu.

V času od 1. do 24. avgusta je izgubilo sovjetsko letalstvo 2.505 letal. Od tega jih je bilo sestreljenih v zračnih borbah 1.932, od protiletalskega topništva 307, po četah ali zaplenjeno 195, ostala pa so bila uničena na tleh. V istem času smo izgubili

140 lastnih letal.

Varnostni oddelki vojne mornarice so potopili v Severnem morju 1 sovražno podmornico.

V večernih urah dne 25. avgusta so preletela posamezna angleška letala zapadno nemško ozemlje in vrгла posamezne eksplozivne bombe.

V borbi proti Angliji je bombardiralo nemško letalstvo podnevi in ponoči vojno važne naprave v srednji in vzhodni Angliji z eksplozivnimi in zažigalnimi bombami.

Sovjeti sami priznavajo izgubo nad 2000 tankov

Tokio, 26. avg. s. Komentirajoč vojaški položaj na Kavkazu, ugotavljajo tukajšnji vojaški krogi, da je Sovjetska zveza vedno bolj nezadovoljna zaradi pomanjkanja učinkovite pomoči Anglosasov. Omenja se med drugim, da so po nekem poročilu lista »Sunday Times« iz Moskve sami Rusi priznali izgubo nad 2.000 tankov v zadnjih treh mesecih in nevarnost, ki grozi Stalingradu.

Izgube angleškega letalstva

Berlin, 26. avg. s. Iz pristojnega vojaškega vira se doznav, da je bilo od 1. do 23. avgusta sestreljenih nad Rokavskim prelivom 230 angleških in ameriških lovcov ter bombardiranih v isti dobi je nemško letalstvo izgubilo 72 letal.

Sile osi pridobivajo povsod na ozemlju

Novo nemško priznanje italijanskim četam pred Stalingradom — Stalingrad napadajo sedaj tudi frontalno

Berlin, 26. avg. s. Operacije se še naprej razvijajo zadovoljivo tako med Donom in Volgo, kakor na Kavkazu. Povsod so nemške sile in zavezniški pridobili na ozemlju, potem ko so zlonili in pregazili srdit sovražni odpor. Zacična je, pripominjajo v pristojnih vojaških krogih, precizna akcija nemškega vrhovnega poveljstva, s katero je bil sovražnik zapadno od Stalingrada nadalje potisnjen nazaj proti vzhodu. Prvič se javlja, da so borbe v teku tudi zapadno od mesta. To pomeni, da se Stalingrad zdaj napada tudi frontalno.

Vsi sovražni potkusni pritiska na levo krilo sil, ki operirajo zapadno in severnozapadno od Stalingrada, so se bedno izjavili. Tudi večerj gre ponovno glavna zasluga italijanskim četam, ki so odbile vrsto sovjetskih napadov.

Da je bitka za Stalingrad v odločilni fazi, priznava bolj ali manj odkrito tudi anglosaskega propagandista, ko trdi med drugim, da je »položaj postal zelo zmeden«. Kaj pomeni beseda »zmeden« v jeziku vojaških kritikov onstran Rokavskega preliva, je znano. Ako se položaj označuje za »zelo zmeden«, je s tem rečeno, da je položaj zelo jasen in da se je treba pripraviti na prav slabo vest.

Tudi po tonu moskovskega radia, ki se bavi z zadevami anglosaskih zaveznikov, se lahko sklepa, da je položaj v južnem odseku postal zelo zmeden. Značilen je glede tega neki komentar h katastrofalnemu podvzetju pri Dieppu. V tem komentarju se je naslojilo na Angleže vprašanje, ali si tam onstran Rokavskega preliva domišljajo, da bodo zmagali v vojni, ako ostanejo na angleškem otoku, in ali ni te iluzije morda pripisati skrbi, ki jo povzroča dejstvo, da je treba premagati prehuje nevarnosti. Še bolj jasen je zaključek komentarja, da ni zadosti samo postaviti drugo fronto, temveč se je treba odločiti za dokončno drugo fronto za vsako ceno.

Toda Angleži tega nečje razumeti. Vsekakor vztrajajo pri svoji iluzionistični tezi, da je najvažnejše, ako uspe na kakšni točki zadržati. »Times« si je izmisli drugo trpko varianto, ko piše o položaju na vzhodu in prihaja do naslednjega zaključka: Povsod razen v južnem odseku imajo Rusi iniciativo. Treba je priznati, piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da je to čudovit strateški aforizem. To je tako, kakor bi rekli, da ima nekdo razbitto glavo in razmrvarjeno roko, pa se vendar dobro počuti.

Vojna razdejanja v Stalingradu

Berlin, 26. avg. s. »Börsen Zeitung« piše o razvoju operacij na južnem odseku vzhodne fronte in ugotavlja med drugim, da so neprestani nemški uspehi povzročili naraščajočo pesimistično razpoloženje v Angliji, kjer smatrajo Stalingrad za srce Sovjetske zveze. Hudo ogroženje tega mesta, ki se kaže v zadnjih dneh, pomeni torej naravnost nevarnost za življenje boljševiškega kolosa kot vojaške sile, ki se še lahko bori z Nemčijo.

»Zwölftuhrblatt« objavlja vrsto izvlečkov iz sovjetskih, ameriških, angleških in nevarnih listov, ki jasno kažejo, kako nemške čete napredujejo po vsej stapi pred Stalingradom ter prodirajo globoko v boljševiške obrambne naprave in se vedno bolj približujejo mestu. List doznava iz vojaškega vira tudi, da je nemško letalstvo v zadnjih 24 urah nadaljevalo močno bombardiranje mesta. Mnogo čistilnic petroleja v bližini pristanišča ob Volgi je bilo zažganih in na desetine industrijskih na-

prav je utrpelo najhujše razdejanje. Nad mestom so gosti oblaki dima, ki se dvigajo nad neštevilnimi pogorišči. Naprave na kolodvoru, ki so bile že prejšnji dan uspešno bombardirane, so bile zopet hudo zadete. Na več krajih sovjetske utrjene črte, ki se razširja južno od Stalingrada so nemške motorizirane čete napravile vdore, ki jih zamaši.

Vse sovjetske rezerve vržene v boj

Rim, 26. avg. s. Moskovski dopisnik lista »New York Times« poroča, da se sovjetska armada zdaj bori s silo obupa. Vse rezerve, s katerimi Sovjeti razpolagajo, so bile vržene v boj v blaznem poskusu, da bi se ustavili plaz nemških čet, ki prehaja neprestano čez Don in je že blizu Stalingrada. Nevarnost, v kateri se nahaja mesto, je se narasla zaradi tega, ker so oddelki padalcev pristali za sovjetskimi obrambnimi črtami.

Evakuacija Stalingrada

Bern, 26. avg. s. Po poročilih iz Moskve je bilo prebivalstvu v Stalingradu ukazano, da mora izprazniti vsa predmestja. Vse stavbe so bile spremenjene v utrbe.

Tudi v Novorosijsku so sovjetske oblasti

Upor v Indiji se širi

Nemiri naraščajo iz dneva v dan in se spreminjajo v gverilsko vojno — Novi spopadi v mestih

Bangkok, 27. avg. s. Nadaljnji znak resnosti položaja v Indiji kaže angleško uradno poročilo, ki pravi, da je bilo na področju Luknova, kjer je zatiranje izredno kravno, ubitih 17 Indijcev v oboroženem spopadu med skupino Indov ter patroljami policije in čet. Ne gre več samo za bolj ali manj hude manifestacije v mestu, temveč za gverilsko vojno, ki jo Indci organizirajo tudi na deželi, kjer se po nedavnem angleškem priznanju upor proti tlačiteljem nezadržno širi v več ko 500.000 vaseh. Kakor se vidi, ni bilo normalno stanje, o katerem govorijo s tolikim zadovoljstvom angleški listi in angleška propaganda, niti najmanj doseženo.

Bangkok, 26. avg. s. Iz Bombaya je prišlo poročilo, da sta bila aretirana predsednik in tajnik združenja indskih novinarjev, ker je združenje sprejelo resolucijo, ki zahteva odhod podkralja, uvedbo svobode tiska in ukinitve izrednih odredb proti indskemu tisku.

V pokrajini Sajahasala je množica napadla žitno skladišče. Čete so streljale na množico in je bilo 6 oseb ubitih, 10 pa ranjenih. V Karakiju v pokrajini Surat je bil ubit 1 redar, 4 pa so bili ranjeni. Množica se je bila namreč zbrala pred ječo in zahtevala, da naj izpuste zaprte Indijce. Policija je z orožjem v roki razganjala množico in 30 oseb je bilo aretiranih.

V Kalkuti je policija v evropskem delu mesta preiskala kanale, ker so Indijci tam imeli skrito orožje in strelivo. Vendar pa policija ni mogla ničesar najti, pač pa se je ubil neki redar, ki je padel v jarek.

V Mardasu je prišlo do neredov, ker je policija zaprla dva dijaka, ki sta bila obdolžena, da sta sodelovala pri nedavnih manifestacijah. Policija je množico razganjala na ta način, da je demonstrante pretepla, nato pa je mnogo oseb aretirala.

Rim, 26. avg. s. List »New Chronicle«

ukazale civilnemu prebivalstvu, da mora zapustiti mesto.

Napredovanje v kavkaških gorah

Berlin, 26. avg. s. Na Kavkazu nemške planinske čete še naprej napredujejo kljub srditemu odporu sovražnika, in so zasedle 25. avgusta več gorskih prelazov v veliki višini.

Vojna prehaja v Iran in Irak

Ankara, 26. avg. s. Ustanovitev novega angleškega vojaškega poveljstva za Iran in Irak komentirajo z zanimanjem turški listi, ki objavljajo obširne angleške komentarje in pripominjajo med drugim, da se nahajajo čete osi samo eno uro letalskega poleta od iranske meje. Poudarjena je tudi ugotovitev, da zahteva položaj v Egiptu vso pozornost generala Aleksandra, v Iranu in Iraku pa kažejo mnoga znamenja, da bosta ti dve državi kmalu vojno operacijsko področje. Naraščajoča negotovost v deželah vzhodnega Sredozemlja, ki so pod angleško oblastjo, se kaže tudi v tem, da prebivalstvo mrzlično kupuje kovani denar. Zaradi tega so morale krajevne angleške oblasti dati v promet papirnate drobiže.

Angleško strahovanje Perzijcev

Ankara, 26. avg. s. Umor generala Sahaba, ki ga je ustrelil nedi iz višje oficirske šole izključen oficir — izključen pa je bil zaradi svojega nacionalizma — je povzročil veliko nejevoljo pri angleških in sovjetskih oblasteh, ki gospodarijo v Iranu in katerih orožje za zatiranje svojih rojakov je bil umorjeni general. Iz Teherana se doznav, da so anglosovjetske oblasti takoj izdale odredbo, ki zagroža s smrtno kaznijo vsem osebam, pri katerih bi se našlo orožje. Odredba določa smrtno kaznjo tudi za tiste, ki širijo alarmantne in defetistične vesti.

Vojna na morju

Buenos Aires, 25. avg. s. Doznava se, da je neka podmornica Osi torpedirala in potopila v južnem Atlantiku švedsko ladjo »Hammaren«, ki je bila v službi Anglije. Brodolomca so izkrcali v nekem pristanišču ob atlantski obali.

Buenos Aires, 26. avg. s. Ameriško mornariško ministrstvo objavlja, da je neka podmornica Osi potopila v Karaibskem morju neki holandski parnik, ki je bil v službi Amerike.

Odpravljanje boljševizma v baltičkih državah

Berlin, 25. avg. s. Iz Revala poročajo, da se s pomočjo nemških oblasti sistematično nadaljuje povračanje hiš razlaščenec. Doslej je komisar mesta Revala vrnil lastnikom 900 hiš. Vsak teden se vrne v zasebno last od 100 do 200 hiš, ki so jih boljševiki nasilno odvzeli lastnikom.

Smrt japonskega gospodarstvenika

Tokio, 25. avg. s. V starosti 72 let je umrl za srčno kapjo Hisakira Kijikata, bivši guverner japonske banke.

Spopadi s komunisti v kitajski vojski

Tokio, 26. avg. s. Zaradi suše so kitajske čete v pokrajini Sansi v hudi stiski glede preskrbe z živili. Zaradi pomanjkanja hrane je prišlo do spopadov med rednimi in komunističnimi oddelki kitajske vojske, ki so se hoteli nasilno polastiti raznih živilskih zalog. Civilno prebivalstvo je zelo vznemirjeno zaradi neprestanih revkizacij, ki jih izvršujejo vojaške oblasti na lico mesta, da nadomestijo manjkajočo preskrbo. Vojaško poveljstvo si na more prizadeva, da bi onemogočilo neprestane spopade med rednimi četami in med komunisti, ima pa pri tem zelo malo uspeha. Civilno ljudstvo se je v mnogih krajih uprlo vojaškim oblastem.

Napad na Port Darwin

Tokio, 26. avg. s. Z nekega japonskega oporišča se doznav, da je japonsko letalstvo ob napadu na Port Darwin sestrelilo 14 sovražnih letal tipa »P 40« in »P 39«. Bombardiranje vojaških objektov je bilo zelo hudo in nastali so štirje veliki požari. To je bila najsilnejša akcija, ki je bila doslej izvedena na to avstralsko oporišče. Dve japonski letali se nista vrnila.

Skvadristi v borbi s partizani

Junaška smrt centurija Guidottija v Jelovem bregu 2. avgusta 1942

Ljubljana, 27. avgusta. »Il Piccolo di Trieste« objavlja v svoji številki z dne 16. avgusta sledeče poročilo o borbah skvadristov s partizani:

Operacijska cona, 25.
Deset dni je tega, ko so bili oddelki drugega bataljona skvadristov premešeni iz teritorija C na teritorij S. Novo operacijsko področje so pozdravili legionarji kakor obljubljeno deželo. Ti legionarji, doma iz Emilije in Romagne, so dobrega rodu, skvadristi, ki so doživeli revolucijo resno in katerih zvestoba, pridobljena v 20 letih, je napravila iz nje kri lastne krvi, meso lastnega mesa, smisel njihovega življenja.

Mnogi med legionarji 2. bataljona, skvadristi, imajo za seboj od pohoda na Rim že dve vojski. In danes je malokdo med njimi, ki bi se ne bil boril v Afriki, v Španiji in tudi v Grčiji.

Premestitev ni mogla biti sprejeta drugače, kakor z veseljem, saj so se zdele trimesečne operacije na C obupno enolične. Akcije, ki so se razvile, niso bile tako »razgibane«, da bi ustrezale njihovem borbenemu duhu, če tudi so bili popolnoma dosegli svoj uspeh. Tukaj, na novem področju, se je čutil vonj po smodniku, je bilo vzdušje tako težko, da je zadostala ničla, da so se zganili živci. Toda skvadristi iz Romagne in Emilije so se kmalu in končno zvišali v novo podnebje. Zopet so na široko odprli svoja pljuča in zajeli zrak, zrlj okoli sebe s svojim ognjenim pogledom in ko so se ozirli na kamion, so začutili veliko željo do pesmi, kakor je bilo pred 20 leti, pesmi vojne in revolucije.

Ko je minil prvi dan, so bili skvadristi uvrščeni kot spremljevalci avtomobilskih kolon, ki so prevalele živila do postojank in ki so se vračali s tovori lesa in živil na štiri in ... na dve nogi. V soboto 1. avgusta zvečer je prejele bataljonsko poveljstvo kratko in precizno povelje: Jutri ob treh bo sto skvadristov uvrščenih v spremstvo avtomobilskih kolon, ki mora v C. In točno ob treh v nedeljo 2. avgusta so se skvadristi odpravili na težkih vozilih, ki vzbujajo s svojim šumnim ropotom odmeve v gozdu. Kolona se giblje po prašni cesti med tajinstvenimi soteskami in zelo gostimi gozdovi. Ko pride do sredine, sprejme svoj tovor in se vrača nazaj.

Skvadristi, spremljevalci so tihi in pozorni, imajo pripravljeno orožje in obračajo svoje nezaupljive poglede tja proti ovinku, za vsako skalo in vsak grmičič skušajo predrtni s pogledom v nepredorno temo gozdov.

Otožno zloglasna je razdalja te ceste: na kilometre in kilometre ni videti nobene hiše, ni čutiti nobenega znaka življenja, samo zelo gosti gozdovi, ki stiskajo na gotovih točkah cesto kakor v kleščah in jo pokrivajo s kupico vejčevja in grmičevja, kakor da hoče s tem potrditi vladstvo primore nad človekovim delom. Potem, ko smo nekoliko prekoricali razpotje proti L. D. na cesti, ki so jo pred dvajsetimi razdelili uporniki in ki je sedaj na novo v vsej nagladi popravljena. In naši avtokari se zibljejo in preskakujejo na tej točki. Četrti avtokar, naložen z živilo, je na najslabšem. Požene se proti skali, tako da se poškoduje bencinski tank. Sunek je tako močan, da se govedo skotali vzdolž strmine. Z ostro hreščočimi zavorami se ustavi kolona. S prvih vozil stopijo šoferji, da zadelajo poškodbe, drugi legionarji pa, da polove živilo.

Navzdol pride centurij Guidotti, poveljnik spremstva. Ta odmor mu nič ni všeč. Pokrajina, ki nas obdaja, se zdi kot nalašč pripravljena za muhavost prirode, da sili k preži in zasedi. Z očetovskim glasom nagovori svoje legionarje in krene proti grebenu, prodirajoč v gozd in pozorno zroč okoli sebe.

Izpred okrožnega sodišča

Razprava proti devetim obtožencem zaradi vlovov, velike prevare in drugih kaznivih dejanj

Ljubljana, 27. avgusta. Mali senat okrožnega kot kazenskega sodišča je včeraj ob 8.30 dopoldne začel razpravljati o treh obtožnicah, ki jih je državno tožilstvo vložilo zaradi treh večjih vlovov, velike prevare in drugih kaznivih dejanj proti devetimi obtožencem. Senatu je predsedoval sos Ivan Brelih, kot sodnika pa sta sodelovala dr. Felaher in sos Anton Sporn. Obtožnica je zastopal dr. Lucčnik, obtožence pa so zagovarjali dr. Lulik, dr. Jug in odvetnik Cobal. Zasebne udeležence kot obsojence sta zastopala dr. Boris Puc in dr. Schiffer.

Med obtoženci so dejansko tri skupine. Spojna člena sta le dva med njimi, ki sta istočasno udeležena pri dveh skupinah. Prva skupina obsega šest obtožencev: kletarskega vajenca M., 39letnega v Mostah pri Kamniku rojenega samskega delavca Franca Juhanta, 39letnega na Vranskem rojenega šoferja Ivana Brišnika, delavca S., 28letnega v Naborci pri Črnučah rojenega samskega delavca Antona Jenka in nekoga ključavničarskega vajenca, ki je še mlajši maletolekn.

Proti temu je državni tožilec vložil obtožbo, da so razen Jenka odvzeli oziroma poskusili odvzeti v teku prve polovice marca iz zaklenjene vile Hugona Schella v Maurerjevi ulici vsakovrstne kovinske predmete, zrcalo, števca za centralno kurjavo in drugo. Schellu so napravili škodo po prijavi njegovega pravnega zastopnika za 19.089 lir. Od začetka februarja do sredine marca so trije med njimi vlovili v zaklenjeno skladišče trdke »Arbore« na Bleiweisovi cesti in odnesli trdke »Troškolt« bencina 220 litrov, pet kompletnih avtomobilskih koles, dva elektromotorja, en preostat in okrog 60 emajliranih ploščic za oblaganje sten. Dva izmed njih sta vlovila v noči na 19. marca v jedilno shrambo Franciške Katičeve in odnesla raznih živil v vrednosti 2010 lir. Juhant in Brišnik sta v noči na 24. marca vlovila v zaklenjeno garažo Toma Kneza in odnesla ponjavo za pokrivanje tovernega avtomobila. Ponjava je bila vredna 5000 lir. Brišnik in Jenko sta končno tožena,

Minilo je dobrih 10 minut, odkar se je ustavila kolona, ko je centurij Guidotti zaklical legionarjem, ki so mu sledili:

»Tukaj so, tukaj so! In že je zgrabil za strojno, zaregljala je nekajkrat proti grebenu. In tedaj so skvadristi opazili, kako se v razdalji 10 m okoli in okoli za grmičevjem in drevjem, za položaji, maskiranimi z vejčevjem in grmičevjem, pojavlja presenetljivo število obsejajskih obrazov, puškinih cev, avtomatičnega orožja in glav, pokritih s čepicami z rdečo zvezdo. Zaseda je bila dobro pripravljena, toda partizani komunisti, ki so nas hoteli presenetiti, so bili sami to pot presenečeni.

Prvi strel centurija Guidottija so bili alarm. Skvadristi, ki so bili z njim, so takoj zavzeli položaj in pričeli streljati, dočim so se drugi iz spremstva takoj pripravili k organizaciji obrambe avtomobilskih kolon. Razvije se zelo ostra borba med pešico vrlih skvadristov, ki se mora boriti, ne da bi bila na to mislila, ki se mora pripraviti, ne da bi mogla računati s pomočjo v avtomatičnem orožju, ter množico partizanov številčno najmanj desetkrat močnejšimi, na položajih, ki obvladujejo vso okoliščino, ki so dobro zakriti in dobro preskrbljeni s številnimi strojnimi.

Vsjuje se prava toča svinčenk po področju, ki se razteza okoli neznatne pešice skvadristov, toda nihče izmed njih se ne umakne. Streljanje postaja še srditejša in centurij Guidotti je ranjen. Bolečina je bila toliko, da se zgrudi na kolena, toda spet se dvigne, se nasloni na drevo in zre okoli sebe. Trije njegovi legionarji so padli, ne kliče centurij po imenih: »Vincenci! Dominiki! Karoli!« Potem se obrne k drugim in jih pozove k boju, nato začne streljati. Namestnik oddelkovnega vodje B. C. se mu približa, da mu nudi pomoč, toda sam obleži začet. In tudi centurij dobi nov strel v bok, ki ga podre.

In ob koncu začuti centurij, da je njegova žrtev potrebna, da omogoči spremljevalcem, da zavzamejo položaje in da lahko branijo avtomobilsko kolono. Treba je še malo vzdržati in zadržati upornike, ki se že približujejo. In tedaj, ko je bil centurij že skoraj zleklen na zemlji, seže po granatah, se približa z zobmi po varovalu in jih požene proti sovražniku. Se ena granata, morebiti bo zadnja, moči pešajo. Približa jo ustom, toda ne utegne zagrabiti jezička z zobmi; še druga svinčenka ga zadene, centurij omahne z očmi, uprtimi k temnemu solnčnemu pramenu, ki mu osvetluje čelo.

Nekaj metrov od centurija je hraber legionar videl, kako je padel njegov poveljnik. Tedaj skozi na noge in se z besnim krikom in golim orožjem požene proti upornikom, ki so se prevzeli od prvega uspeha in zapustili svoje položaje. Tudi legionar je ranjen, toda ne boji se smrti, saj ji je že večkrat zrl iz bližine v obraz, v Španiji in Grčiji. Pribori si je srebrno kolajno za hrabrost in povijanje za uspeh v borbi. Dobro ve, kako se je treba boriti in kako se zmagaja.

Potem, ko je bil ob pričetku borbe ranjen je siskel jopit in si je, kolikor mu je dobro, z robcem ustavljal kri, ki je curkala lila iz rane. In v svojem tovarštvu, ki ga je opozoril, naj se umakne, da bi mu nudili zdravniško pomoč, je odgovoril, da se ne vrne in je nadaljeval s streljanjem, dokler mu ni pošla municija. Tudi legionar F. P. se požene z nasajenim bodalom proti upornikom in junaško pade.

Skvadristi iz Romagne, legionarji odličnega rodu, značajni, neizprani junaki, ki prinašajo slavo, zvestobi, ki ste tle slavi žrtvovali svojo plemenito kri, so jamstvo gotove zmage in ta kri je dobro seme, iz katerega bo vzklija nova pomlad fašistične domovine.

Obtoženci po prvi obtožnici so krajo predmetov v Schellovi vili, v skladišču »Arbore«, tatvino na škodo Katičeve in Toma Kneza v celoti priznavali. Zatrjevali so le, da niti pri Schellu niti pri skladišču »Arbore« ni bilo za vlov. Glede količin ukradenih predmetov, kakor jih je navajala obtožnica, so imeli pomisleke, češ, da jih ni bilo toliko.

Sledilo je nato zasliševanje prič. Proti obtoženci K. M. ni bilo, kar ni sama priznala, nobenega popolnega dokaza, temveč je močni indici, da je res ona okradila obe stranki. Med čitanjem spisov smo zvedeli, da bodo zaradi teh tatvin imeli opravka s sodnijo še številni kupci nakradenih predmetov, ki so se lahkomišlno polakomnili prilike, da bi na lahek način prišli do dobrega zaslužka. Nekaj škode je bilo nekaterim okrožencem povrnjeno, ker so dobili nazaj nekaj ukradenih in pozneje pri kupcih zaplenjenih predmetov. Nekateri obtoženci so bili že predkaznovani in niso na najboljšem glasu. Okroženci so prijavi odškodninske zahtevke.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sušenje sadja in sočivja na plinu

Poskusi mestne plinarne so pokazali, da je postopek zelo enostaven in cenen — Stroški pri porabi plina znašajo 10 stotink lire na uro

Ljubljana, 27. avgusta. Sušenje sadja in sočivja za zimsko shrambo danes ni treba več posebej priporočati. Prva akcija v tej smeri je imela že pred leti uspeh in po deželi so si kmetje, ki so ob enem sadjarji, zgradili že posebne sadne sušilnice. Meščani se do vojne za sušenje sadja in sočivja niso posebno zanimali, saj ga je vsak, ki si ga je pozele, lahko kupil v vsaki specerijski trgovini. Vojna pa je prisilila tudi mestnega človeka, da se prilagodi njenim razmeram in že lani so naše gospodinjice spravljale v zimsko shrambo poleg drugega tudi precej posušene sadja in sočivja. Pri tem so se za sušenje največ posluževale krušne peči ali električne sadne sušilnice.

Pripravljene zimске zaloge so nam bile že lani zelo dobrodošle. Letos nam bodo prav tako koristne in znano je, da kupijo gospodinjice sedaj mnogo sadja na trgu prav zato, da ga posušijo in spravijo za zimo. Številne gospodinjice sušijo tudi zeleni stročji fižol, paradiznike in drugo sočivje.

Kot sušilno toplota so doslej večinoma uporabljale sončne žarke, štedilnike in električne peči. Vsaka ima svojo prednost, svoj postopek in svoje težave. V Ljubljani pa je v gospodinjstvu zelo razširjena tudi raba plina. Ne vemo, ali je doslej že kdo prišel na misel, da bi sušil sadje in sočivje na plinu ali ne: kakor so pokazali sedanjí poskusi mestne plinarne je tako sušenje ne samo mogoče, temveč tudi enostavno in poceni. Gospodinjicam, ki kuhajo na plin, bo s praktično izrabo tih uspehov mestne plinarne prihranjeno mnogo stroškov in posebnih naprav, ker jim ne bo treba posebej kuriti štedilnikov niti si nabavljati drugih naprav.

Prednosti sušenja sadja in sočivja na plinu so naslednje: vse postopanje je predvsem zelo enostavno. Za sušilnico služi lesen zaboj, ki je približno 60 cm visok, 50 cm dolg in 25 cm širok. Zaboj je brez dna, na zgornji steni pa položimo nanj 8

metov, ki so se lahkomišlno polakomnili prilike, da bi na lahek način prišli do dobrega zaslužka. Nekaj škode je bilo nekaterim okrožencem povrnjeno, ker so dobili nazaj nekaj ukradenih in pozneje pri kupcih zaplenjenih predmetov. Nekateri obtoženci so bili že predkaznovani in niso na najboljšem glasu. Okroženci so prijavi odškodninske zahtevke.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali predvsem za mile kazni. Ob 12.30 je predsednik razpravo prekinil in objavil sklep, da se razprava nadaljuje ob 17.

Sledilo je nato še čitanje drugih spisov, nakar so na kratko izrekli svoje končne predloge tako državnim tožilec, ki je ostal v celoti pri obtožbi, kakor branilci, ki so pledirali

Važno za stanovanjske najemnike

Pojasnila o predpisih glede oddajanja opremljenih sob v podnajem

Ljubljana, 27. avgusta. Opozorilo davčne uprave, ki je izšlo te dni v časopisu, je priključilo v spomin uredb Visokega komisarija z dne 27. oktobra 1941, ki odreja maksimalne najemnine za opremljene sobe. Omenjeno opozorilo pa odreja pismene pogodbe za podnajem. Razmerja glede opremljenih sob, pogodbe, ki morajo biti na vpogled organom finančne kontrole in ki morajo biti kolkovane kakor pogodbe za najem stanovanj, namreč pri letni (t. j. 12 mesečni) najemnin: nad 2400 do 3600 din (912 do 1368 lir) s kolkom 10 din (4 lire); nad 3600 do 6000 din (1368 do 2280 lir) s kolkom 20 din (8 lire); nad 6000 do 10.000 din (2280 do 3800 lir) s kolkom 30 din (12 lire); nad 10.000 do 20.000 din (3800 do 7600 lir) s kolkom 50 din (20 lire).

Škodnina za obrabo pohištva, posteljnega perila in brisač ter za pranje slednjega in za čiščenje sobe v odstotkih zneska, oddajajočega na eno od stanovanjskih sob, in sicer za kategorijo pod a) 100%, pod b) 90%, pod c) 70%. To naj bo pojasnjeno v primeru:

Opremljena soba pripada stanovanju 3 sob s kopalnico, predstavo, kuhinjo, poseljsko sobo, shrambo in straniščem. Najemninna za celo stanovanje znaša 500 lir. Ta najemninna se deli s 4, kar da lir 125.— za podnajem opremljene sobe. Tej svoti se, v katero kategorijo pač spada, približe 100%, 90% ali 70%. Če pripada opremljena soba v drugo kategorijo, se sme k znesku 125.— lir pribiti 112,50 lir tako, da znaša dovoljena mesečna podnajemninna za to sobo 237,50 lir.

Podnajemniška pogodba, ki vsebuje mesečni podnajem v navedenem znesku, kar znaša letno lir 2.500.— Din 7.500.—, bi bila torej kolkovati z Din 30.— t. j. lir 12.—.

Ker približno od 100%, 90% in 70% dovoljeni z uredb z dne 27. oktobra 1941 vsebujejo tudi odškodnino za obrabo pohištva, je odveč da bi se razčlenjevala najemniška pogodba na gošo najemninno in posebne postavke za obrabo pohištva in posteljnega perila, za pranje slednjega ter za čiščenje sobe. Če je pa razvon tega pogojem z vsoto podnajema tu li razsvetljava ali kurjava, ali pranje osebne garderobe, podnajemnika, potem od mezde za te dodatne vrste v onih 125 lir in v pribitih od lir 112,50, ampak se sme za te storitve v najemniški pogodbi vstaviti posebno postavko, ki ni podvržena pačilu taks.

Pogodbe te vrste morajo biti izdelane in kolkovane do 31. avgusta 1942.

Uredba visokega komisarija določa za prekrške uredbe denarno kazen do 5.000 lir in za težje zapor do 3 mesecev.

D. A. Druškovič

DNEVNE VESTI

— Na polju slave je padel 31 letni Danie Znanaboni, rodom iz Milana. Pokojni Znanaboni se je boril na raznih bojiščih. Njegovo truplo je pokopano v kraju Trebisince.

— Umrl je visok funkcionar v ministrstvu za ljudsko kulturo. Iz Rima poročajo, da je umrl komand. dr. Franc Armentano, oddelekovni vodja pri glavni direkciji za gledališče in glasbo v ministrstvu za ljudsko kulturo. Pokojnikovega pogreba so se udeležili ministri za ljudsko kulturo Pavolini, dr. podtajnik Polverelli, glavni direktorji v navedenem ministrstvu ter številni funkcionarji in uradniki ministrstva za ljudsko kulturo.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino«, kos 68 z dne 26. avgusta 1942-XX objavlja navodila za dokončno odločitev glede valutnih pregreškov, postavitev novega strokovnjaka pri Pokrajinski delavski zvezi, cenik za zeljenjavo in sadje št. 20. — Popravek.

— Odlikovanje. Srebrna hrabrostna svetinja je bila podeljena v spomin slednjim junakom padlim: centurij Gerudi Mario iz Milana, ki je služboval pri 25. bataljonu Črnih strajc. Prvi oddelekovi vodja Villa Dino iz Peragola pri Milanu, pripadajoč 25. bataljonu Črnih strajc. Namestnik oddelekovega vodje Nava Gian iz Milana, pripadajoč 24. bat. Črnih strajc. Poročnik Bellavita Virgil iz Milana, pripadajoč 48. pehotnemu polku. Poročnik Macellaro Klavdij, pripadajoč 31. pehotnemu polku. Poročnik Rossi Frederik iz Monze pri Milanu, pripadajoč 3. bersaljerskemu polku. Kaporal Masella Katald iz Corata pri Bariju, ki je služboval pri 58. topniškem polku.

— Žrtve letalskega napada na Gelo. Iz Rima poročajo: Objavljen je bil seznam žrtve sovražnega letalskega napada na Gelo dne 23. avgusta 1942-XX: Smrtne žrtve: Remano Emanuela, gospodinja, stara 16 let, samska. Romano Croceffissa, gospodinja, stara 21 let, samska. Cantello Calogero, poljedelec, star 57 let, poročen, oče petih otrok. Cantello Angel, star 5 let. Ranjeni so bili: Moscato Gaetano, star 58 let, zidar, poročen, oče sedmih otrok. Paterno Concetta, stara 6 let, Antonietti Concetta, gospodinja, stara 21 let, samska.

— Cene svečam za cerkveno uporabo. V zvezi z odredbo z dne 30. marca je določil korporacijski minister z odlokom z dne 24. avgusta cene, ki naj veljajo za nakup sveč za cerkveno uporabo, katerih cena ne sme biti višja nego 30 lir za kg.

— Zenam pogrešanih častnikov in podčastnikov priznane pravice družinskega poglavarja. Korporacijski minister je odredil, da se ženam v vojnih akcijah pogrešanih častnikov in podčastnikov ali osebam, ki skrbijo za deco pogrešanih vojakov, priznajo pravice in svojstvo družinskega poglavarja s pravico do družinskih pristojbin. To svojstvo družinskega poglavarja se prizna po poteku treh mesecev od dneva pogrešanja.

— Strankin Tajnik sprejel madžarsko mladinsko zastopstvo. Zastopstvo madžarske mladinske organizacije »Leventer«, ki se mudi te dni v Italiji kot gost glavnega poveljstva G. I. L.-a, je bilo sprejeto od Strankinja Tajnika Vidussionija, ki se je zadržal z madžarskimi mladenci v daljšem razgovoru. Zastopstvo mu je izročilo lep kip madžarskega narodnega junaka Matije Korvina.

— Priznanje zaslužnemu založniku. Za izredne zasluge na polju založništva in nacionalne kulture je bil podeljen s krajevim odlokom uglednemu založniku Atiliju Vallechiu grb s prenosno pravico na Vallechijske potomce.

— Mednarodni natečaj in prvi znanstveno tehnični kongres v zvezi s prvo razstavo živilskih konzerv. V dveh modernih paviljonih v Parmi, ki sta zrasla na površini 2000 kv. m na pobudo samostojne nacionalne ustanove za konzerviranje živila, se dokončujejo živahne priprave za prvo razstavo živilskih konzerv in konzerviranih pridelkov, ki bo prirejena v Parmi od 1. do 20. septembra. V zvezi s to zanimivo razstavo, ki ji lahko prisostvujejo zastopniki vseh narodov in

ki se tiče več kot 1000 italijanskih živilskih industrijskih obratov, je povezana s posebnim mednarodnim natečajem. Za namene tega tečaja je dal korporacijski minister na razpolago znesek 120.000 lir, ki bo izplačan udeležencem natečaja v obliki nagrad. Ta natečaj naj služi predvsem rešitvi problema čim bolj okusne in obenem čim bolj racionalne opreme, ki naj nadomestila dosedanje posode iz kositra. Ob zaključku razstave t. j. 18. in 19. in 20. sept. se bo vršil pod okriljem glavne fašistične konfederacije industrijev v razstavnihih paviljonih prvi znanstveno tehnični kongres, ki bo iz tehničnega vidika proučeval problem živilskih konzerv z namenom, da se razvijejo čim bolj zivahni in koristni odnosi med tehniškim strokovnjaki ter industrijskim konzerv. Kongres bo zasedal v štirih sekcijah. V prvi sekciji bodo razpravljali o problemih obč. znanstvenega in socialnega značaja. V drugi sekciji bo govorila o konzerviranju živil, zlasti mesnih in rastlinskih konzerv. Tretja sekcija bo posvetila svoje razprave ribjim konzervam, četrta pa vprašanju čim bolj trpežne in hkrati čim cenejše posode, v kateri naj se konzervirajo navedeni predmeti.

— Hrabra planinca obvladala doslej nedostopno strmino. Ponosna gorska skupina Grandes Jorasses nad krajem Cormaiore je bila že lani prizorišče drznih plezalnih in preizkusnih tur italijanskega planinca Te dni pa sta si priborila znana planinca in plezalca Gervasutti in Gagliardone novo slavo. Obvladala sta doslej nedostopno, impozantno steno, ki tvori v strmeh vzponu 1000 metrov krasno prirodno piramido, ki veličastno dominira nad dolino Freboulje. Gervasutti je nameraval preplezati omejeno steno že leta 1940, vendar pa ni mogel izvesti te svoje namere zaradi neugodnih tedanjih podnebnih prilik, ki so mu preprečile načrt, ki je pripeljal že do srednje stene. Kako težki so plezalni pogoji, je razvidno iz tega, kar sta Gervasutti in njegov prijatelj Gagliardone potrebovala za preplezanje 120 metrov nič manj ko sedem ur. Tik pred ciljem sta morala drzna plezalca prenočiti na komaj 50 cm široki izdolbini. Naslednje jutro ob 8.30 sta nadaljevala in sta po dve in pol urnem plezanju prilezla na vrh. Italijansko časopisje je o njuni hrabri plezalni turi obširno poročalo ter jima izrazilo priznanje in pohvalo.

— Iz trgovinskega registra. V trgovinski register je bila vpisana tvrdka Stojan Marta, trgovina na drobno z usnjeno galanterijo. Imetnik: Stojan Marta, rojena Margenthaler, Ljubljana, Krekova ul. 9. Prokurist inž. Stojan Lovrenc, poslovodja podjetja v Ljubljani.

— Iz zadržnega registra. Pri Cebelarski zadrugi Železnikarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga z o. j. v Ljubljani, se izbrise član upravnega odbora Sluga Anton, vpiše pa se član upravnega odbora Sever Janez, oficijal v Ljubljani. Pri Nabavljalni zadrugi Železnikarjev Ljubljanske pokrajine z o. j. v Ljubljani se izbrise član upravnega odbora Lavric Jože, vpiše pa se član upravnega odbora Masli Pavel, višji kontrolor drž. železnice v Ljubljani, Koroška ul. 18/1. — »Maras«, družba z o. z. s sedežem v Borovnici se je s sklepom občnega zbora z dne 22. avgusta 1942 razdružila in prešla v likvidacijo.

— Delavske kuhinje pri rudniških obratih. V prizadevanju, da se popolnoma uredi preskrba z živili pri vseh obratnih kuhinjah, je poljedelski minister, kakor poroča agencija »Agit«, izdal te dni odločbo, ki se nanaša na delavske kuhinje in rudniških obratih. V tej odredbi, ki je sicer proizvodnega značaja, se določa, da se za vsakega delavca vključno mesec oktober zagotovijo dodatni obroki kot dopolnilo k obrokom, do katerih imajo pravico na podlagi živilskih nakaznic Ti dodatni obroki so: Krompir ali kruh 100 g dnevno, meso ali konzervirane ribe ali sir ali suho svinje 100 g dnevno, Testenine raznih vrst 1000 g mesečno. Maščobe 200 g mesečno.

— Dodatna živila vojnim ranjencem in pohabljenecem. Iz Rima poročajo: Glavna d'rekcija za živilske nakaznice pri polje-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavskih ob 18. in 18.15, ob nedeljah to praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Odlična družabna komedija, polna komično sentimentalnih zapletov

TEREZA VENERDI

V glavnih vlogah: Vittorio de Sica, Adriana Benetti, Eva Irasema Dilian

KINO UNION — TELEFON 22-21

Ljubzensko tragedijo, ki se je začela v puščavi, prikazuje film

POLET NAD PUŠCAVO

Brigitte Horney — Willy Birgel

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Neprekosljivi komik Totó v sijajni burki

SV. JANEZ OBGLAVLJENI

V glavni vlogi poleg komika Totó še lepa Silvana Jachino. — Režija: A. Palmieri.

delskem ministru je spričo slabotnega zdravstvenega stanja vojnih ranjencev in pohabljenec sedanje vojne v prvih mesecih po operaciji, pa tudi onih vojakov, ki so bili napoteni zaradi rekonvalescence na dopust, da okrevajo od težkih ali poslabšanih bolezni, ki so se jih nalezili v sedanjih vojni, določila, da se navedenim prizna v času izkazane in priznane potrebe dodatne na racionaliziranih živilih. Priznani dodatki ne smejo pri posameznem preseči 100 g kruha dnevno, 1000 g testenin mesečno, 800 g olja, masla in drugih maščob mesečno, 1000 g sladkorja mesečno, 180 g mesa dnevno in liter mleka dnevno.

— Nesreče. Podobnik Jakob, 55 letni delavec iz Cerklje, se je pri padcu zlomil levo roko. Gorbajc Ivan, 54 letna žena kretarica dr. žel. iz Ljubljane, je padla z lestve in si zlomila desno nogo. Gorenc Silva, 29 letna trgovka iz Ljubljane, se je pri sekkanju dr. vs-kala v lepo nogo. Vrančič Draga, 19 letna služkinja iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila levo nogo. Franca Zupanc, 34 letnega pletilca iz Ljubljane, je pri delu stroj poškodoval prste desne roke.

IZ LJUBLJANE

Ij— Javna produkcija gojencev šole Glasbene Matic, ki so biskovski letosnji podizniški t'atji v juliju in avgustu, bo v ponedeljek, dne 31. t. m. ob 18. uri v mali filharmonični dvorani. Na tej produkciji bo nastopilo 24 gojencev tega tečaja. Podrobni spored bomo priobčili. Na produkcijo opozarjamo starše in prijatelje šole Glasbene Matic, Obenem obveščamo, da se bo vršilo vpisovanje za novo šolsko leto na šoli Glasbene Matic od 1. do 4. septembra dnevno od 9. do 12 in od 15. do 17. ure. Vsa pojasnila daje pisarna Glasbene Matic.

Ij— Glasbena šola »Sloga« sporoča, da bo vpisnje od 1. do 4. septembra v šolski pisarni v Pražakovi ul. 19 (vhod v pisarno nasproti glasbene dvorane) od 9. do 12. in od 15. do 17. V soboto, dne 5. septembra ob 16. uri bo razdelitev ur. V ponedeljek, dne 7. septembra prične radni pouk. Počutje se vsi predmeti pevskoga in instrumentalnih odlokov ter osnovna in višja glasbena teorija. K mladinskeemu ptju se lahko vpišejo vsi otroci pred mutacijo. Ostali podatki so razvidni iz šolske deske.

Ij— Smrt 93-letne žene. Po kratki bolezni je v Ljubljani umrla ga. Apolinija Dimčeva v visoki starosti 93 let. Pogreb blage pokojnice bo danes, v četrtek ob pol 5. polnočne iz kapele sv. Marije na Zalah na pokopališče k sv. Križu. Blagi gospe topel spomin, hudo prizadeti rodbini pa naše iskreno sožalje!

Ij— Ravnateljstvo drž. klas. gimnazije poziva vse dijake, ki niso bili ob koncu leta ocenjeni, naj se vsaj do 1. septembra prijavijo ravnateljstvu, če nameravajo delati v septembur razredni izpit. Razpored izpittov bo razglašen okrog 10. septembra v uršulnske meščanske šole. — Ravnatelj

Ij— Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I priredi v petek dne 28. t. m. ob 17. uri v učilnici Gostilinskega doma, Privoz 11 (na Prulah), predavanje o uspešnem sušenju zelenjave in sadja v malem gospodinjstvu s praktičnim predavanjem in navodili za pravilno uporabo posušen zelenjave. Predaval bo dr. Ernest Krulje. Člani in gostje vabljeni.

Ij— Seznami davčnih zavezancev bodo do vštete 8. septembra t. l. med običajnimi uradnimi urami razgrnjeni pri vrtarju na magistratu v pritličju hiše na Mestnem trgu št. 27, soba št. 2, za kozmetike, tapetnike, obrtnike za predtiskanje, vezenje, paramente, pogrebne potrebščine, usnarje, podobarje, rezbarje, pozlatarje, torbarje, sedlarje, krovce, steklarje, brusilce stekla pečarje, keramike, opekarne, vodnjakarje, kamnoseke, izdelavalce cementnih izdelkov in za zidarje. a do 9. septembra t. l. bodo med uradnimi urami tam razgrnjeni davčni sezname za pletilje, vezilje, strojno pletenje, akcidenčne tiskarne, litografije, fotografije, sobne slikarje, pleskarje, črkoislikarje in ličarje.

Ij— Večje množine drv je mestni preiskovalni urad te dni nakazal trgovcem s kurivom, vendar naj se pa konzumenti ne zglasoja pri trgovcih za drva, ker je trgovcem ta drva prepovedano oddajati potrošnikom, dokler ne izidejo zadevna navodila. O pravem času bo javljeno, kdaj in kako bodo drva razdeljena prebivalstvu.

Iz pokrajine Trieste

— Inšpekcija v poletnih kolonijah. Nacionalni svetnik Rino Alessi je nadzoroval mladinske počitniške kolonije »Glia« v Cogni, Bannah, Sesani, S. Croce, Sistani, Monfalcone, Pterisu in Barcoli.

— Poročili so se te dni v Triestu prof. dr. Fabij Suadi in dijakinja Nora Mayer, mizar Guido Zorsetti in zasebnica Elda Trebbe, farmacevt Emilij Isola in gospodinja Marija Rubinato.

— Smrt starih Triestincev. V Triestu so umrli 75letni Ivan Musina, 76letni Paskval Geat, 78letni Adolf Kiesel in 69letni Josip Gordin.

— Smrtina žrtve prometne nesreče. Nedavno se je pripetila pred cerkvijo sv. Antona st. v Triestu prometna nesreča, ki je

terjala človeško žrtve. Z nekega voza se je namreč skotalilo več sodov, ki so podrli na tla 79letnega Adolfa Kreisla iz ulice Giustinelli 13. Starček je dobil poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v bolnišnico Kraljice Helene, kjer pa je za poškodbami podlegel.

— Nesrečna dečkova smrt. Pri igri se je smrtno ponesrečil sedemletni Ludvik Franco iz naselbine Crastie pri Postumiji. Pri padcu je dobil poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v triestinsko bolnišnico, kjer je navzlic najskrbnejši zdravniški negi podlegel.

— Ponesrečeni. Desno nogo si je zlomil pri padcu čez steno 12letni dijak Jurij Busico. Leva rebra si je poškodoval med delom 61letni Josip De Marchi iz Muggie. Pred cerkvijo v Servoli je povozil neki avto 49letnega Rambalda Rosattija iz ulice Ronchetto 134. 15letni pekovski vajenec Josip Ferfoglia iz ulice S. Giusto v Triestu je padel pri Sistani s koleasa in si zlomil lepo ključnico. Levo stegnenico si je poškodovala pri padcu 59letna Jospina Paron iz Capodistrie. 47letno vratarico Franciško Michelini je ogriznil pes po levi nogi. Desnico si je rnil med delom 38letni Angel Razeni iz S. Dorliga. Vsi ponesrečenci se zdravijo v triestinski bolnišnici.

— Na polju slave je padel mladi sin Triesta mornar Livij Zatti, star 22 let. Po-

kojni je vzrastel v vrstah triestinskega G. I. L.-a. Znan je bil v Triestu kot odlični sportnik.

— Smrt bivšega kapucinskega gvardijana. Na Montuzzi je umrl kapucinski, o. Marcel, rodom iz Colognole. Dolgo vrsto let je bil gvardijan kapucinskega samostana v Triestu. V letih 1915 do 1918 je bil vojaški kaplan.

— Tatovi v gostlini. V gostilno 61letnega Ramea Krasniga v Ulici Conti 24 v Triestu so se utihotapili drzni tatinski zlikovci, ki so odnesli tri buteljke marsale, tri litre olja, 30 kg testenin, moke in riža, razen tega manjšo količino sladkorja in sira. Policijski organi so že ubrali pravilno sled za tatovi.

NAJBOJŠI ZDRAVNIK

— Zakaj neki pravijo, da je čas najboljši zdravnik?

— Ker bolniku nič ne računa.

V SOLI

Učitelj: — No, Jurček, povej nam, kdo je tvoj bližnji sorodnik.

Jurček: — Teta Urša, gospod učitelj.

— Dobro. Zdaj nam pa povej, kdo je tvoj daljnji sorodnik.

— Stric Matej, ki je v Ameriki.

Pravilna in praktična kunčnica

Izšla je brošura inž. Pipana, ki se podrobno peča z gradnjo kunčjih hlevčkov in prinaša zadevna navodila in številne načrte

Ljubljana, 27. avgusta

Eno najvažnejših vprašanj smotne in uspešne kunčereje je pravilna nastanitev živali in z njo združena možnost rednega sražanja. Med širokimi plastmi naših rejcev se v tem pogledu mnogo greši in visok odstotek vseh neuspehov gre na račun nesnag in površno izdelanih ter nepraktičnih hlevčkov. Večina začetnikov se izmodri in začne premišljevati o vzrokih neuspehov šele, ko mora zabeležiti večje število živali v izgubo zaradi pogina.

Izkušnja je mati napredka. Toda ni vsakemu dano, da bi se samostojno dokopal do najboljših rešitev. Čeprav kažejo naši napredni kunčereji mnogo iznajdljivosti in samostojnosti v gradnji hlevčkov, se večina še vedno clepa zastarelih, nepraktičnih in za napredno rejo celo kvarnih vzrokov pri gradnji kletk. Kletke so običajno premahne, premalo zračne in za sražanje prenerodne. Žival v nji trpi in komaj opazno h'ra. Nedvomno je zato bolj dostopna za razne bolezni kakor tista, ki živi v vsakem pogledu primernih hlevčkih.

Naši napredni kunčereji, organizirani v zvezi društev »Mali gospodar« v Ljubljani, kažejo vsa zadnja leta mnogo hvalevredne iniative v težnji, da bi kunčerejo gospodarsko čim bolj dvignili in jo privedli na čim višjo stopnjo donosnosti. Poleg predavanj, razstav in izdajanja svojega glasila so v ta namen dali izpodbudo in tudi podprli gmotno izid koristnih poučnih knjižic, večinoma splošnega strokovnega značaja. Vse to je nedvomno mnogo doprineslo, da se kunčereja počasi kakovostno dviga in postaja zlasti v sedanjem času važen faktor prehrane širokih mas.

Strokovna literatura je napravila sedaj korak naprej in se lotila podrobnega razpravljanja o poedinih vprašanjih. To dejstvo je zgovoren znak napredka v kunčiji panogi malega gospodarstva in ga moramo že v hačelu toplo pozdraviti. Te dni je izšla v založbi Splošnega gospodarske zadruga železnikarjev Ljubljanske pokrajine in v izdaji Zveze društev »Mali gospodar« v Ljubljani 36 strani obsegajoča brošura »Pravilna in praktična kunčnica«, ki jo je napisal inž. Lev Pipan.

Piščevega imena se spominjamo z lanskega velesoja, kjer smo na kmetijski razstavi Ljubljanske pokrajine opazili tudi kunčnico, zgrajeno po njegovi zamisli. Avtor je že tedaj dokazal, da se posebej zanimata za ta problem teoretično in praktično. Njegova kunčnica je vzbujala zanimanje pri vseh obiskovalcih kunčerejih. S tem večjim zanimanjem smo sedaj prečitali njegovo razpravo, ki v seh podrobnostih opisuje gradnjo zložitve kunčnice v dveh izvedbah brez odloka in z odlokom od zadaj. Opisu je avtor pridružil okoli 40 načrtov, ki vrednost navodil zelo dvigajo in jih jasno tolmачijo.

V podrobnosti piščevih izvajanj se ne bomo spuščali, ker smo mnenja, da bo edino praka pravilno ocenila njegove predloge, pri katerih so bili po avtorjevem zahtilu upoštevani »nasveti naših naprednih rejcev kakor tudi najnovejša literatura in se je opustilo vse, kar bi kot nepotrebni luksuz otežkočilo in podražilo izdelavo. Nedvomno je že sam pojav te brošure znak, ki ga moramo biti v interesu napredka in uspehov malega gospodarstva, posebno pa še kunčereje, veseli.

Po avtorjevih izvajanjih posnemamo, da se je pri opisu zložitljivih kunčnic oziral na to, da so vse enake in grajene tako, da jih je mogoče poljubno sestavljati. Pri tem je pri vsaki kunčnici edini dvojni material en okvir za stransko steno. Opisana kunčnica ima tlorisno ploskev 80 x 80 cm, kar je mera za živali srednje pasme. Ker je grajena tako, da se stranska stena odstrani in uporabi za prepolovitev kunčnice, moremo iz treh kletk v najkrajšem času napraviti dve 80 x 120 cm za kunce velike pasme. Prav tako je avtorjeva kunčnica

prostorno prilagodljiva za rejca živali malih pasem.

Po opisanih načrtih si bo mogel vsak rejec, ki je količjak spreten, graditi kunčnice sam. Vse zveze posameznih sestavin v gradben dele in teh v celoto so v načrtu kar se da preproste in ne zahtevajo mizar-ske spretnosti. Kunčnice so solidne in sodobne. Prikazani sta dve različni izvedbi. Izbera izvedbe zavisi od prilik, ki jih ima vsak rejec, in je mogoče vsako izvedbo uporabiti na planem in v zaprtem prostoru.

Vsem rejcem kuncev, ki jim je do napredka, brošuro, ki se dobi v vseh knjigar-nah, pri Zvezi društev »Mali gospodar« in pri »Zegoz« ter stane 14 lir, priporočamo.

Bliža se čas

selitve ptic

Zopet se je približal čas, ko nas bodo zapustile ptice selivke in odletale v toplejše južne kraje. Že Aristotel si je belil glavo z vprašanjem, kje preživi večina ptic zimo. Toda njegove predstave o tem so bile še zelo fantastične. Aristotel je namreč mislil, da se škrjančki in lastovke zarijejo pozimi v bato, kakor močeradri in da tako vami pred mrazom prežive zimo.

S tako razlago prezimovanja ptic se seveda znanost ni mogla zadovoljiti. Učenjaki so pozneje točno dognali, kam odlete jeseni ptice in kako prežive zimo. Točno so proučili tudi pot ptic selivk. Zdaj lahko smatramo že za dokazano, da je periodični selivni nagon zadnjih še živčih ptic selivk v srednji in severni Evropi v tesni zvezi z geološkim dejstvom ledena dobe. Velike izpremembe v podnebnju prisilijo ptice, da se preselijo v toplejše kraje. Ta naravni nagon je postal sčasoma deden. Pomanjkanje piče čez zimo pa ni kriv, da nas jeseni zapuste lastovke, škorci, divje gosi, kukavice in škrjančki, kajti ob času, ko se dvignejo ptice selivke na pot, je piče še povsod dovolj. Vzrok tiči v naravnem zakonu samoohrambe. Tudi ujeti selivki začne jeseni nemirno skakljati po kletki in siliti iz nje, čeprav ga še tako dobro krmimo.

Učenjaki so ugotovili tudi različne zračne poti, po katerih nas zapuščajo ptice selivke. Ptice roparice se selijo na jug posamič, druge pa v jatah. Njihova pot je do ga več tisoč kilometrov in vendar je nikoli ne zgreše. Vzrokov je več. Ptice imajo zelo dobro razvit vid pa tudi čut za vreme, orijentirani se znajo kakor malokatera druga žival. V jatah na jug ali nazaj leteče ptice vodijo vedno starejše bolj izkušene, ki pot že poznajo. Mlade ptice, ki se zanašajo samo na svoj nagon, pa večkrat zaidejo in poginejo. Nekaterke ptice, kakor galebi in lastovke, lete s hitrostjo 250 ali še več kilometrov na uro, če je vreme ugodno in če nimajo nasprotne-gega vetra.

SKOTSKA

Srečata se dva škota in prvi vpraša drugega:

— No, kako se kaj počutiš?

— Slabo, slabo. Nič kaj zdrav nisem, — odgovori drugi.

— Kaj ti pa je?

— Saj ti pravim, da se ne počutim dobro.

— Vidis, jaz tudi ne.

— Jed mi ne diši, ponoči ne morem spati in večkrat me trese mrzlica.

— Čudno, jaz čutim iste pojave.

— Kaj če bi šla skupaj k zdravniku in delila stroške?

KUPUJEM

rabljene moške in otročje čevlje ter snežke. — Sprejemam vsa popravila, tudi galoš in snežk. Klavžer, Vošnjakova ul. 4.

Inserirajte

»Slov. Narod«

f

Zapustila nas je za vedno naša ljubljena mati, babica, prababica in tašča, gospa

DIMIC APOLONIJA

Ljubica slovitega državnika Cavourja

Zaljubila se je v Cavourja že kot žena uglednega genoveškega markiza — Tako vroča je bila njena ljubezen, da se je po ločitvi raje usmrtila kakor da bi se spravila s svojim možem

Dolga leta je bilo ime neznanke, žene, ki je ljubila velikega italijanskega državnika Camilla Cavourja z žarko, strastno ljubeznijo, zavito v diskretno tajno. Kasneje je njeno ime ugotovil Francesco Ruffini, ki je proučeval mladostno življenje podalpskega grofa. Bila je to Ana, hči Josipa Schiaffina in Magdalene Corvetto, katerih predniki so nekoč bivali v Genovi, kasneje pa so se preselili v francosko prestolnico. Ana se je rodila v Parizu leta 1807. Dobila je zelo dobro vzgojo, mnogo je čitala, se posvečala glasbi in jeziku. Leta 1817, se je preselila v Genovo, kjer se je poročila z markizom Stefanom Giustinianijem.

Bila je dražestna in mikavna

Ana Giustiniani Schiaffino ni bila toliko lepa, kakor dražestna in mikavna. Nek pesnik, ki jo je spoznal in jo skrivaj ljubil, nam je zapustil opis, ki pravi, da je imela gladko čelo, bujne lase, črne oči, ki so se smejale tudi v jok, preko obraza razlito prijetno milino in gibčne prste. Tako je bila Ana Giustiniani, ženska, ki so jo njeni prijatelji in domači klicali preprosto Nina in ki je od leta 1830, do 1841, preživela desetletje krutega strahu in muke.

Iz Francije je prinesla seboj duhovni nemir, ki je ni nikoli zapustil. Niti novo patrijsko okolje družine njenega moža, kamor je prišla kot 19 letna mladenka, niti oba sina, ki sta se ji kmalu rodila, ji niso mogli izbrati njenih telesnih in duhovnih sposobnosti. Z možem se ni nikoli dobro razumela. Njegovi duševnosti je manjkalo vse, kar je duša te čustvene žene hotela spoznati velikega. V njen salon so imeli dostop najznamenitejši tedanji genoveški meščani in vsi sloviti tujci, ki so tista leta obiskali Genovo. Ni dvoma, da je mnoge med njimi Giustinianijeva pritegovala.

Spoznala sta se, ko je Cavour študiral na vojni akademiji

Leta 1830, se je znašel v Torinu, kjer je študiral na vojaški akademiji, tudi mlad Camillo Cavour, star 20 let. Mladeniča je že tedaj najbolj zanimal politični konflikt, ki se je razvijal v Parizu

med bourbonskim dvorom in liberalno republikansko opozicijo. Ko je prišla iz Pariza vest o zmagovalni juljski revoluciji, ki je sturmoglavila Karla X., je mladi Cavour, ki se je zelo hitro navdušil, prekomerno jasno manifestiral svoje veselje nad tem dogodkom. V mrčni dobi kralja Karla Srečnega in v vojaški uniformi ta manifestacija ni mogla imeti za njega dobrih posledic. Genoveška policija ga je odšel pozorno nadzorovala. Cavourjevo navdušenje pa je izredno ugajalo markizu Giustinianijevu, ki je zelo rada sprejela v svojem salonu tega sijajnega oficirja. Naklonjenost med Giustinianijem in Cavourjem se je kmalu spremenila v tesne ljubezenske odnose.

Začasna ločitev

Konec leta 1830, se je moral mladi oficir, ki ni nikdar tajil želje, da bi rad odločil vojaško uniformo, ki se je le slabo skladala z njegovim neodvisnim značajem, zapustiti Genovo. Cavour je naglo pozabil na svojo ljubezen z Giustinianijem. Leta 1833, ji je pisal le tri pisma, medtem ko

se ji naslednjega leta do junija sploh ni oglasil. S srečno lahkomišelnostjo svoje mladosti se je prepustil novim pustolovščinam. Giustinianijeva pa je vzdihovala za njim tudi v samotni podeželski hiši, kamor so jo spravili njen mož in starši, da bi jo tako kaznovali za njene prejšnje ljubavne prestopke.

Ko se je vrnila v Genovo, se je lotila vztrajnega nabiranja pristašev za Mazzinijevo Mlado Italijo. Začela je zbirati za njo denar in tolačiti njene politične misli. Pri tem delu se je toliko kompromitirala, da je postala na njo pozorna neka let pred smrtjo kralja Karla Srečnega genoveška policija. V sporazumu s starši se je njen mož odločil ponovno odstraniti jo iz Genove, kar se je zgodilo pod pretvezo njenega slabega zdravja. Ana je nekaj časa živela v Milanu, kjer je bila gost svoje sestrice in prijateljice. Tukaj je srečala nekega genoveškega plemiča, s katerim je imela razmerje, še preden je spoznala Cavourja. Bil je to markiz Carlo Pareto, ki jo je ljubil vse svoje življenje.

Obnovitev odnosov

Kljub temu vmesnemu dogodku s Paretom je Giustinianijeva še vedno mislila na Cavourja in pripoveduje, da so jo mnogokrat slišali klicati ponoči na ves glas njegovo ime. Junija 1834, je Ana pod pretvezo, da hoče obiskati nekega slovitega zdravnika, odpotovala iz Milana v Torino. Tukaj se je odločila, da piše Cavourju in ga prosi, naj jo čimprej obišče. Cavour je takoj prihitel in v njeni prisotnosti si je očitno neodpustljivo kruto, ker je tako pozabil na ta veliki zaljubljeni plamen, ki je sedaj zagorel znova z neustavljivo silovitostjo. Čeprav je bil v Torinu tudi Anin mož, ki je stanoval v istem hotelu kakor ona, sta obnovila svoje ljubezenske razmerje. Nadaljevala sta ga potem v kopalščici Vinadiu, kamor se je Giustinianijeva podala za nekaj časa iz zdravstvenih razlogov. Se istega leta je Cavour nato dvakrat obiskal svojo ljubico v Voltriju, kjer sta se oba izgubljala v slepi ljubezenski opojnosti.

Njen mož je za vse te stvari dobro vedel. V Vinadiju je sicer poskusil, zaustavljajoč njuna pisma in proseč starše pomoči proti nezvesti Ani, preprečiti njun odnos, vendar pa odločnega koraka ni nikoli napravil. Morda je bil slabič, morda se je bal velikega škandala, Ana mu svoje naklonjenosti do Cavourja ni tajila in pisala mu je celo, da se hoče ponovno sestati s svojim ljubimcem v Voltriju.

Njeni starši so jo zaradi tega obenem s starši njenega moža strogo obsodili in prekinili z njo vse stike. Nedvomno je bila v zelo delikatnem položaju, saj so jo obsodili vsi, ki so vedeli za njeno razmerje. Bilo bi pa napačno, soditi jo v smislu

zakona in običajev kot navadno presestnico. Izredna Cavourjeva osebnost dela to zelo zanimivo še celo stoletje po njegovi smrti. Iz majhnega števila njenih pisem, ki so nam ohranjena, izhaja, da je bila Ana zaljubljena v Cavourja z najvišjo vdanostjo človeškega srca. Tudi ko se je Cavour počasi oddaljeval od nje, mu je ostala zvesta. Vedno je hrepenela za njim in ko jo je njena okolica hotela proglasiti za znorelo, je z ogorčenostjo dokazovala, da je njen duh zdrav. Camillo Cavour je bil za njo vse: njena sedanjost, njena bodočnost in njena edina vera. V nekem pismu mu piše: »Za bogom si ti moj edini bog, morda celo ne poznam drugega boga kakor tebe.« Ko je odpotoval od nje, mu je v mislih sledila v Zenevo, Pariz in London in mu v pismih zagotavljala, da je vesela, ker lahko sledi njegovemu poletu, njegovim prijetnim doživljanjem in njegovemu življenjskemu napredku.

Ločitev in smrt

Ko se je Cavour leta 1835, vrnil s potovanja po tujini, ga je Ana hotela obiskati in je zato zbežala iz moževe hiše. Kmalu so jo pa izsledili in jo prisilili, da se je vrnila. Sedaj tudi Cavour ni želel več, da bi živel z njim. V svojih pismih jo je pozival, naj se ne upira usodi in naj se pomiri s svojo družino. Ana pa o tem ni hotela nič slišati. V nekem pismu mu je pisala: »Kaj je torej ljubezen, če ni z njo združena večnost? V nasprotnem primeru ni nič drugega, kakor prevara, močan trenutni dojem, trenutek povsem zemeljske sreče, ki mine, kakor mine vse zemeljsko veselje.« Odslej je živela samo v spominu na svojo ljubezen in v pričakovanju smrti. Edina zabava ji je bilo čitanje in prednost je dajala poeziji, filozofiji in umetnosti.

Po štirih letih molka je, ker je mislila, da ji bo čas prinesel popolno svobodo napram njeni družini, pisala zadnjikrat Cavourju in mu pred svojo smrtjo poslala zadnji pozdrav: »Camillo, zbogom. Ko pišem te vrste, sem neomahljivo odločena, da te nikoli več ne vidim. Čital jih boš, upam, ko bo med nama že nepremostljiva stena. Ko bom zvedela za skrivnostni grob, takrat te bom morda pozabila.«

Napravila je že prvi poskus samomora, bila pa je proti svoji volji rešena. Drugi poizkus je sledil nato 24. aprila 1841, in ta je uspel ter predčasno zaključil njen življenjski dan. Niti po smrti ji njen mož ni odpustil. Ni dovolil, da bi njene telesne ostanke pokopali v družinski grobnici. Spomin nanjo pa je živel v vseh, ki so jo poznali, in ko so izšla njena pisma, so jo po pravici primerjali po pisemskem slogu Madami de Sevigné, po domovinski ljubezni pa Jakobu Ortisu. Bila je v vsakem pogledu oboževanja vredna žena.

Visoki gostje

v Transdnjestriji

Na povabilo namestnika rumunskega ministrskega predsednika prof. Mihaila Antonescu so posetili člani diplomatskega zbora v Bukarešti med njimi poslaniki Nemčije, Italije, Japonske in Španije ter skupina inozemskih in rumunskih novinarjev te dni Transdnjestrijo. Iz Bukarešte so se odpeljali s posebnim vlakom. Namen potovanja je bil, da visoki gostje spoznajo delo rumunske uprave v prvem letu po priključitvi Transdnjestrije Rumuniji.

Zbiranje odpadkov v Bolgariji

Tudi Bolgariji primanjkuje nekaterih sirovin. Zato so bili potrebni posebni ukrepi glede štedenja ter zbiranja odpadkov. Ministrski svet je sklenil poveriti zbiranje, nakup in prodajo raznih odpadkov ravnateljstvu za nakup in izvoz žita. Delokrog tega urada se vedno bolj širi. Najprej mu je bil poverjen nakup in izvoz žita, potem so prišle na vrsto oljarice in industrijske rastline, zdaj pa še odpadki. V Bolgariji bodo zbirali odpadke volne, bombaža, kovin, gumija in papirja.

Z naredbu kmetijskega ministrstva je bilo urejeno tudi vraščanje zbiranja in uporabe živalskih odpadkov. Vprašanje uspeha trajnega zbiranja odpadkov je v bistvu vprašanje cen. V Bolgariji so bile že v marcu določene cene za volnene odpadke. Nove cene se niso bile določene, zgodilo se pa bo to v kratkem. Samo volnenih odpadkov bodo lahko zbrali v Bolgariji nad 3.000 ton, bombažnih pa 2.000 ton. Večina jih bodo zbrali po tovarnah in pri obrtnikih. Iz živalskih odpadkov se bo izdelovalo v glavnem kostna moka za poljedelstvo, poleg tega pa živalski kletj in kostno olje, ki se uporablja v industriji svile. Poleg tega bodo zbirali še druge odpadke, kakor kosti, parklje, kri, kopita, odpadke kože, dlako, perje itd. Največ živalskih odpadkov se bo dobilo seveda po kmetijah in mesarijah. Zbirali jih bodo tudi po gostlinah in gospodinjstvih. To delo bo prevzela v glavnem šolska mladina. Kmetijsko ministrstvo računa, da bodo lahko zbrali toliko kosti, da bo izdelane iz njih 100.000 ton kostne moke.

Mednarodna razstava v Istanbulu

Turška vlada proučuje vprašanje mednarodne razstave, ki bi bila prirejena prihodnje leto v Istanbulu v proslavo 500letnice zasedbe Istanbula po Turkih. V načelu je bilo že sklenjeno prirediti razstavo. Gre samo za tehnične podrobnosti, ki jih bo proučevala posebna komisija. Vlada je pripravljena, da bo mogoče prirediti razstavo navzlic posledicam vojne, ki jih vedno bolj občuti tudi Turčija.

Evropske filmske zadeve

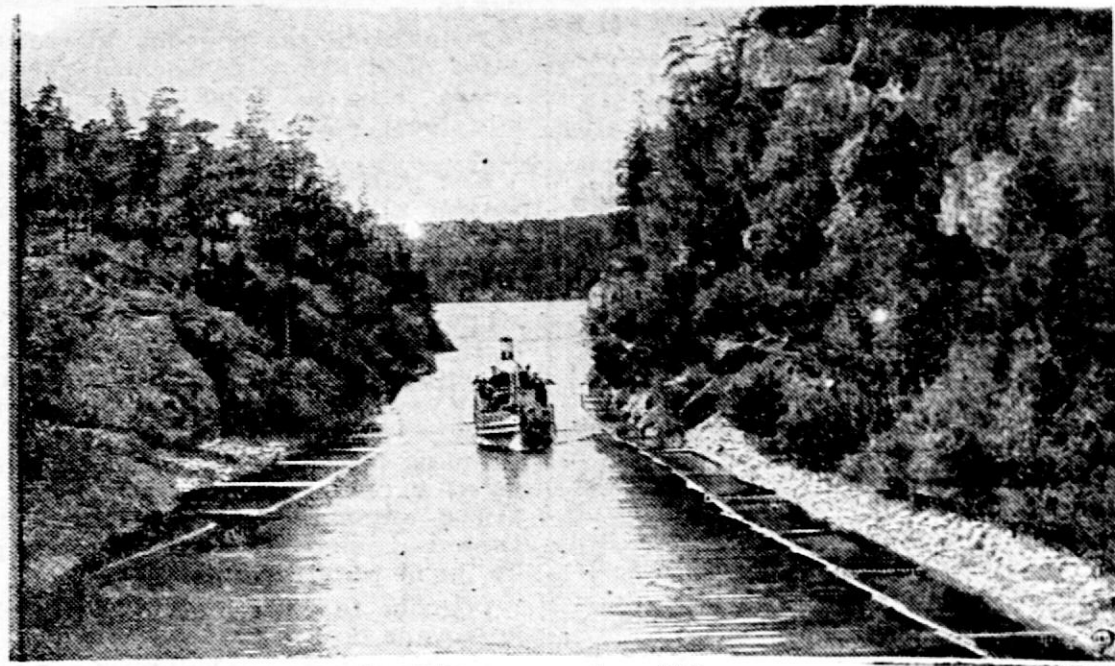
Zastopniki filmske industrije evropskih držav so se zbrali nedavno v nekem slovaškem letovišču, kjer so obravnavali razna film zadevajoča vprašanja. Med drugimi je bil sklenjen ustanoviti filmsko sekcijo v mednarodni pravniški zbornici, na drugi strani pa pripravniško sekcijo za mednarodno filmsko sekcijo, pravniški arhiv, v katerem bodo zbrane vse filmske življenje zadevajoče norme v originalih in nemškem prevodu. V pripravniški sekciji mednarodne filmske zbornice bo ustanovljena bibliografija evropske knjižne in časopisne literature pravoznanstva.

Novi turški poslanik v Berlinu

Novi turški poslanik v Berlinu Saffet Arkan je doma iz Erzindžana v Anatoliji, kjer je bil rojen leta 1888. Prebivalstvo rojstnega mesta ga je izvolilo za narodnega poslance. V mladih letih se je odločil za vojaški poklic in dovršil je vojno akademijo stare turške vojske. Že kot mlad častnik je bil dodeljen generalnemu štabu. Kot generalštabni častnik se je udeležil prve svetovne vojne in sicer najprej v Jemenu, pozneje v Iraku, končno pa v Dardanelah. Po zlomu stare Turčije se je pridružil Kemalu Atatürku. Leta 1920 je stopil v vrste bojnikov za svobodo in kmalu je postal šef generalnega štaba mladoturške vojske na anatolskem vzhodnem bojišču.

Švedska — dežela gozdov

Pred vojno je odpadlo blizu 40% vsega švedskega izvoza na les in lesene izdelke

Švedska — prekop Göta

Švedska je zelo bogata na gozdovih. Skoraj polovica švedske je pokrita z njimi. Zato ni čuda, da se je na švedskem tako zelo razvila industrija lesa, celuloze in papirja. Po svetu so znani zlasti lepi izdelki iz švedskega lesa. Izvoz lesenih izdelkov igra v švedski zunanji trgovini važno vlogo. Pred sedanjo vojno je odpadlo od vsega švedskega izvoza blizu 40% na les in lesene proizvode. V inozemstvu se ceni tudi dobro sortirani švedski mizarški les.

V tesni zvezi lesne industrije je tudi proizvodnja celuloze, papirja in kartona. Skoraj vse velike švedske industrije dobivajo električni tok iz izkoriščanja vodnih sil. V prejšnjih letih so zavzemali v izvozu prvo mesto proizvodi žage, pozneje so se pa morali umakniti celulozi in papirju. Žage in papirnice so seveda tesno povezane, kajti večina za eksport proizvajajočih papirnice ima lastne žage, njihovi lastniki, delniške družbe pa prostrane gozdove, iz katerih dobivajo les. Za razne vrste papirja se uporabljajo tudi odpadki na žagah. Med njimi igra važno vlogo kemičnim potom izdelana stanična volna. Zaenkrat jo izdelujeta na švedskem dve tovarni. Letna proizvodnja znaša 6600 ton. Pripravlja se pa že zgrajevanje tretje tovarne, poleg tega pa ustanovitve delniške družbe, ki se bo v njenih tovarnah izdelovalo letno okrog 7500 ton stanične volne.

Stockholm, koncertni dom, kjer se sestanejo odlikovanci z Nobelovo nagrado

Izdelovanje papirja na švedskem je že stalna tradicija. Do 19. stoletja so izdelovali švedi papir še na roko, šele ko so začeli uporabljati celulozo, so nastale papirnice. Zdaj izdelujejo švedske papirnice v prvi vrsti časopisni in ovojni papir. V tem pogledu zavzema Švedska v Evropi eno vo-

Ker je pa kazal Saffet Arkan redke sposobnosti tudi na diplomatskem polju, mu je bila kmalu poverjena nova važna naloga. Kemal Atatürk ga je poslal kot vojaškega atašeeja v Moskvo, šlo je za to, da bi imeli borci za novo Turčijo zavarovan hrbet na severu. Saffet Arkan je tudi to svojo nalogo v polni meri izpolnil. Po končani misli v Moskvi se je vrnil v Ankaro ter se posvetil izključno politiki. Postal je generalni tajnik republikanske ljudske stranke in to mesto je zavzemal več let. Končno je postal prosvetni minister, pozneje je pa prevzel vojno ministrstvo in na tem važnem mestu je ostal do novembra lanskega leta. Zdal mu je poverila domovina novo važno mesto poslanstva v Berlinu. To imenovanje je prišlo v času, ko padajo važne odločitve v sedanji svetovni vojni.

dlinih mest. Mnogo izvažajo švedske stakelje, vrčice za seme itd. Sedanja vojna je občutno zadela švedsko industrijo papirja in celuloze, ker je prenehal izvoz v zapadno Evropo. Proizvodnja je nazadovala, predlanskim za dobro polovico. Izpadek je bil deloma izravnava s tem, da je Nemčija povečala izvoz lesa in lesenih izdelkov iz švedske. Tudi v Francijo, Belgijo in na Holandsko gre zdaj več švedskih izdelkov kakor prej.

Zmanjšanje izvoza je imelo za posledico znižanje števila zaposlenih delavcev v posrednih industrijah, čeprav švedska močno pospešuje domači konzum. Švedski primanjkuje delavci, toda pomaga si s tem, da rabi več drv za kurjavo. Avtomobilski promet je bil skoraj v celoti preurejen na pogon z ogljem. Že predlanskim je imela švedska blizu 21.000 avtomobilov na ogled. Zdal jih ima pa že nad 65.000. Končno je treba omeniti še razširjenje industrije stanične volne in umetne svile, ki sta tudi važni postavki v zunanji trgovini.

V AKVARIJU

— No sinko, ali veš, zakaj so ribe neme? — To pa res ni težko uganiti, očka. Kar poskusi ti govoriti pod vodo.

NA PLESU

— S Silvo ne govorim več. Vprašala me je, če znam plesati. — To vendar ne more biti razlog, da bi se spri z njo. — Pač, pač, plesal sem namreč z njo, ko mi je zastavila to vprašanje.

Radio Ljubljana

PETEK, 23. AVGUSTA 1942-XX

7,30: Pesmi in napevi. 8,00: Napoved časa — Poročila v italijanski, 12,20: Plošča, 12,30: Poročila v slovenščini, 12,45: Koncert tretca Dobrček. 13,00: Napoved časa — Poročila v italijanski. 13,15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini, 13,20: Lahko glasbo vodi dirigent Petralia. 14,00: Poročila v italijanski. 14,15: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Štjanc — Glasba za godalni orkester, 14,45: Poročila v slovenščini, 17,15: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta (L. Pfeifer — I. violina, A. Dermelj — II. violina, V. Šušteršič — viola, C. Sedlbauer — čelo), 19,30: Poročila v slovenščini, 19,45: Polke in mazurke. 20,00: Napoved časa — Poročila v italijanski, 20,20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 20,30: Vojaske pesmi, 20,45: Simfonično glasbo vodi dirigent Ferrero (plošče), 21,30: Opera glasba, 21,50: Orkester pesmi vodi dirigent Angelini, 22,15: Koncert pianista Bojana Adamiča, 22,45: Poročila v italijanski.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

»Da,« je rekla ter odprla vrata. »In, gospa, da sem na vašem mestu, bi si ogledala slike v galeriji, zlasti pa portret, ki sem vam ga omenila. In nikar se ne bojte, da bi vas izdala. Nikomur ne bom črhnila besedice.«

»Hvala, gospa Danvers,« sem dejala. Neslišno je zaprla vrata za seboj. Vrnila sem se k toaleti, vsa osupla nad njenim vedenjem, ki je bilo tolikanj drugačno kakor pri zadnjem srečanju. Da bi bilo res zasluga zoprnega Favella?

Rebekinega bratrance... Le zakaj je bil Rebekin bratranec Maksimu tako oduren? Beatrice ga je bila imenovala nepridiprava in se kar kratko otrešla razgovora o njem. Bolj ko sem zdaj mislila nanj, bolj sem ji pritrjevala. Tiste vnete sinje oči, tista mehka usta, tisti nesramni smeh, kakor da mu je vsega figo mar. Nedvomno so bili ljudje, ki se jim je zdel zal fant. Pomočnice v slaščičarnah, ki se hlinjajo za prodajalno mizo, in dekleta, ki v kinematografih razdeljujejo programe. V duhu sem videla, kako jim pomežikuje, kako se jim muza in polglasno brundanje popevke. Hiter pogled, živžg skozi

77

zobe, pa so že zmešane. Kdo ve, ali mu je bil Manderley res tako dobro znan. Gibal se je kakor doma, in Jasper ga je bil spoznal, a v kakšni zvezi je bilo to dvojje za Maksimovimi besedami gospe Danversovi? Ne. Favella ni bilo moči spraviti v sklad s predstavo, ki sem si jo bila ustvarila o Rebeki. Rebeka s svojo lepoto, svojim osebnim čarom in svojo vzgojo — da bi mogla imeti takšnega bratrance? To je bilo nesmiselno, pamet tega ni dopuščala. Nazadnje sem sklenila, da mora biti ta človek garjava ovca v svoji rodbini; velikodušna Rebeka ga je časih povabila v Manderley, nemara kadar je bil Maksim odsoten, ker je poznala možev odpor do njega. Najbrže sta se tudi kdaj sprickala radi njega, in Rebeka ga je zagovarjala; od tistih dob je vselej, kadar je kdo izrekel ime Jacka Favella, nastopila rahla zadrega.

Ko sem sedela v obednici na običajnem mestu, sem si zamišljala Rebeko, kako sedi tu, kjer sem zdaj jaz, in sega po vilicah za ribo; prav tedaj pa zunaj pozvonijo, in Frith pride in javi: »Gospod Favell je pri telefonu, gospa. Z vami želi govoriti.« In Rebeka vstane in vrže oči po Maksimu, ki je svojo ribo, ne da bi kaj rekel. In ko se vrne in spet sede, da Rebeka z veseljem, ravnodušnim glasom razgovoru nov pravce, da bi pregledala oblačke, ki se je spustil med njiju. Izprva je Maksim namršen in ji daje le skope odgovore; polagoma pa ga razvedri, nemara s tem, da pove kaj, kar se je zgo-

dilo tisti dopoldan, in preden podajo naslednjo jed, se res spet zasmeje in ji preko mize pomoli roko.

»Kaj vraga premišljuješ?« me je vprašal Maksim. Zdrnila sem se, vsa kri mi je planila v obraz; v teh kratkih trenutkih, saj menda ni trajalo dalj ko šestdeset sekund, sem se bila tako živo zamislila v Rebeko, da brezbarvna ženica na mojem stolu ni več obstajala in vobče ni bilo res, da bi bila kdaj prišla v Manderley. Z mislijo in vsem bitjem sem se bila vrnila v minule čase.

»Ali veš, da si igrala od sile čudno komedijo, namesto da bi jedla svojo ribo?« je rekel Maksim. »Najprej si vlekla na uho, kakor da slišiš telefon, nato si zagibala z ustnicami in me skrivaj pogledala. Potem pa si zmajala z glavo, se mi nasmešnila in skomignila z rameni. Vse to v nekaj sekundah. Se mar že vadiš za svoj nastop na maskaradi?« Smeje se me je pogledal. Kaj bi si bil neki dejal, da mi je mogel čitati v mislih in srcu? Kaj bi bil rekel, ko bi bil vedel, da je bil za kratko trenutno Maksim izza minulih dni, jaz pa Rebeka? »Drži se, kakor bi bila nekaj napravila. Kaj je torej?« je silil vame. »Nič nisem napravila,« sem hitro oporekla.

»Nočes povedati, kaj si mislila?« »A zakaj bi ti morala povedati? Ti mi nikoli ne poveš, kaj misliš.«

»Zdi se mi, da me tudi nikoli ne vprašaš, a?« »Pač, enkrat sem te vprašala.«

»Ne spominjam se.«

»V knjižnici sva bila.«

»Mogoče. In kaj sem ti odgovoril?«

»Rekel si, da si ugibal, kdo je določen, da bo igral za Surrey proti Middlesexu.«

Maksim se je spet zasmejal. »To si morala biti razočarana. Kaj si pa mislila, da mislim?«

»Nekaj čisto drugega.«

»Kaj neki?«

»Ali... sama ne vem.«

»Ne. Ne veš. Če sem ti dejal, da mislim na Surrey in na Middlesex, tedaj je s tem rečeno, da sem mislil na Surrey in na Middlesex. Moški smo preprostejša bitja nego ti misliš, detece sladko. Veš, da si bila prejle vsa izpremenjena? Tak izraz si imela, da te je bilo komaj spoznati.«

»Res? Kakšnega le?«

»Ne vem, težko bi ti povedal. Tako stara si bila videti, tako dvoumna, vse hkratu... Prav nič simpatična nisi bila.«

»Pa ne nalašč.«

»Oh, verjamem, da ne.«

Srebrnila sem nekoliko vode in ga pogledala čez rob kozarca.

»Torej nočes, da bi bila videti stara?« sem vprašala.

»Ne.«

»Zakaj ne?«